2021. július 8., csütörtök

P9_TA(2021)0361

Antarktiszi védett tengeri területek létrehozása és a Déli-óceán biodiverzitásának megőrzése

Az Európai Parlament 2021. július 8-i állásfoglalása az antarktiszi védett tengeri területek létrehozásáról és a Déli-óceán biológiai sokféleségének megőrzéséről (2021/2757(RSP))

(2022/C 99/24)

Az Európai Parlament,

— tekintettel az ENSZ 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrendjére és a fenntartható fejlődési célokra, különösen a 13. és 14. számú célra,

— tekintettel az ENSZ Biológiai Sokféleség Egyezményére (CBD),

— tekintettel az ENSZ tengerjogi egyezményére (UNCLOS), különösen annak XII. részére,

— tekintettel az Antarktisz tengeri élővilágának védelméről szóló egyezményre (CAMLR-egyezmény),

— tekintettel a biológiai sokféleséggel és az ökoszisztéma-szolgáltatásokkal foglalkozó kormányközi tudománypolitikai platform (IPBES) biológiai sokféleséggel és ökoszisztéma-szolgáltatásokkal kapcsolatos, 2019. május 31-i globális értékelő jelentésére,

— tekintettel az Éghajlatváltozási Kormányközi Testületnek (IPCC) a változó éghajlat összefüggésében az óceánról és a krioszféráról szóló, 2019. szeptember 24-i különjelentésére és a 1,5 °C-os globális felmelegedésről szóló, 2018. október 8-i különjelentésére,

— tekintettel a Bizottság „Egészséges óceánok, tengerek, parti és belvizek" testületének „Mission Starfish 2030: Restore our Ocean and Waters" (A Starfish 2030 küldetés: óceánjaink és vizeink helyreállítása) című, 2020. szeptember 22-i nyilatkozatára,

— tekintettel a Bizottság „Az európai zöld megállapodás" című, 2019. december 11-i közleményére (COM(2019)0640),

— tekintettel „A 2030-ig tartó időszakra szóló uniós biodiverzitási stratégia: Hozzuk vissza a természetet az életünkbe!" című, 2020. május 20-i bizottsági közleményre (COM(2020)0380),

— tekintettel az Ursula von der Leyen, a Bizottság elnöke által az Unió helyzetéről az Európai Parlament 2020. szeptember 16-i plenáris ülésén elmondott beszédre,

— tekintettel a 2019. április 9-én rendezett, 21. EU–Kína-csúcstalálkozón kiadott együttes nyilatkozatra,

— tekintettel a G7-ek vezetőinek „Közös cselekvési programunk a jobb újjáépítésért tett globális fellépés terén" című, 2021. június 13-i közleményére,

— tekintettel az EU–USA csúcstalálkozó „A megújított transzatlanti partnerség felé" című, 2021. június 15-i nyilatkozatára,

— tekintettel az éghajlati és környezeti vészhelyzetről szóló, 2019. november 28-i állásfoglalására ([1]),

— tekintettel az európai zöld megállapodásról szóló, 2020. január 15-i állásfoglalására ([2]),

— tekintettel a Bizottság „A 2030-ig tartó időszakra szóló uniós biodiverzitási stratégia. Hozzuk vissza a természetet az életünkbe!" című, 2021. június 9-i közleményére ([3]),

([1]) HL C 232., 2021.6.16., 28. o.
([2]) Elfogadott szövegek, P9_TA(2020)0005.
([3]) Elfogadott szövegek, P9_TA(2021)0277.

— tekintettel a Biológiai Sokféleség Egyezmény részes felei konferenciájának 15. üléséről (COP15) szóló, 2020. január 16-i állásfoglalására ([4]),

— tekintettel a tengeri hulladék halászatra gyakorolt hatásáról szóló, 2021. március 25-i állásfoglalására ([5]),

— tekintettel az 1959. december 1-jén aláírt Antarktisz-egyezményre,

— tekintettel az Antarktisz-egyezmény környezetvédelemről szóló madridi jegyzőkönyvére (madridi jegyzőkönyv), amelyet 1991. október 4-én írtak alá,

— tekintettel eljárási szabályzata 132. cikkének (2) bekezdésére,

A. mivel a biológiai sokféleség megőrzéséhez és az ökoszisztéma folyamatos működéséhez – például a szén-dioxid-elnyelés és az oxigéntermelés fenntartásához – elengedhetetlen, hogy az óceánok ökológiai szempontból jó állapotban legyenek;

B. mivel Antarktisz és a Déli-óceán a vadon élő állatok rendkívül gazdag növény- és állatvilágának ad otthont, miközben bizonyos fajok szerepelnek a Természetvédelmi Világszövetség veszélyeztetett vagy sebezhető fajokról összeállított vörös listáján;

C. mivel az óceán elengedhetetlen az éghajlatváltozás mérsékléséhez, és a szén-dioxid-kibocsátásunk által befogott hő több mint 90 %-át elnyelte; mivel ez a világ legnagyobb aktív szénelnyelője, amely az e kibocsátásokból származó szén több mint 30 %-át megkötötte ([6]);

D. mivel 1989 és 2018 között Antarktisz átlaghőmérséklete 1,8 °C-kal növekedett, ami a globális átlag háromszorosa ([7]); mivel a grönlandi és az antarktiszi jégmezők az előrejelzések szerint a 21. század során és azon túl egyre nagyobb mértékben veszítenek tömegükből;

E. mivel az antarktiszi krill számos tengeri ragadozó (pingvin, bálna, fóka, hal) élelmiszerláncának alapvető részét képezi a déli-óceáni térségben;

F. mivel az IPCC „Az óceánok és a krioszféra az éghajlatváltozás tükrében” című különjelentése ([8]) vázolta, hogy az éghajlati mechanizmusok az óceáni és tengeri ökoszisztémák egészségétől függenek, amelyet jelenleg károsít a globális felmelegedés, a szennyezés, a tengeri biodiverzitás kizsákmányolása, a savasodás, az oxigénszint csökkenése és a tengerpart eróziója;

G. mivel az ENSZ kihirdette a fenntartható fejlődést szolgáló oceanográfia évtizedét (2021-2030) az óceánokkal kapcsolatos tudás növelése és a kollektív ismeretek kiépítése érdekében;

H. mivel az Antarktisz-egyezmény, amely 60 évvel ezelőtt, 1961. június 23-án lépett hatályba, IX. cikkében Antarktisz élő erőforrásainak megőrzésére és megőrzésére szólít fel; mivel ezeket az erőfeszítéseket a Madridi Jegyzőkönyv határozza meg; mivel ez a jegyzőkönyv Antarktiszt „a békének és a tudománynak szentelt természeti tartalékként” jelöli ki, és meghatározza az Antarktiszon folytatott tevékenységekre alkalmazandó alapelveket;

([4]) Elfogadott szövegek, P9_TA(2020)0015.

([5]) Elfogadott szövegek, P9_TA(2021)0096.

([6]) Bindoff, N. és mások, „Observations: Oceanic Climate Change and Sea Level” (Megfigyelések: Óceáni éghajlatváltozás és a tengerszint), *Climate Change 2007: The Physical Science Basis. Contribution of Working Group I to the Fourth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change*, Cambridge University Press, Cambridge, Egyesült Királyság és New York, NY, USA, 2007. https://www.ipcc.ch/site/assets/uploads/2018/02/ar4-wg1-chapter5-1.pdf; Rhein, M. és mások, „Observations: Ocean” (Megfigyelések: Óceán), *Climate Change 2013: The Physical Science Basis. Contribution of Working Group I to the Fourth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change*, Cambridge University Press, Cambridge, Egyesült Királyság és New York, NY, USA, 2013. https://www.ipcc.ch/site/assets/uploads/2018/02/ar4-wg1-chapter5-1.pdf;
Cheng L. és mások, 2019, „Record-Setting Ocean Warmth Continued in 2019” („2019-ben folytatódott az óceánok minden eddigit meghaladó felmelegedése”), *Advances in Atmospheric Sciences*, 37. kötet, 2020. február https://link.springer.com/article/10.1007/s00376-020-9283-7

([7]) Kyle R. Clem, Ryan L. Fogt, John Turner, Benjamin R. Lintner, Gareth J. Marshall, James R. Miller, James A. Renwick, „Record warming at the South Pole during the last decade” Nature Climate Change, 2020; 10.1038/s41558-020-0815-z.

([8]) *Az Éghajlatváltozási Kormányközi Testület különjelentése a változó éghajlat összefüggésében az óceánról és a krioszféráról (angol nyelvű oldal) Summary for Policymakers (Összefoglaló a politikai döntéshozók számára)*, 2019. https://www.ipcc.ch/srocc/chapter/summary-for-policymakers/

2021. július 8., csütörtök

I. mivel az Egyesült Államok és Új-Zéland 2021. április 28-én csatlakozott az Európai Unióhoz és tagállamaihoz, Ausztráliához, Norvégiához, az Egyesült Királysághoz és Uruguayhoz azon javaslat támogatójaként, hogy két védett tengeri területet hozzanak létre a Déli (Antarktisz)-óceánon, Kelet-Antarktiszon és a Weddell-tengeren;

J. mivel az Antarktisz Tengeri Élővilágának Védelmével Foglalkozó Bizottságban (CCAMLR) jelenleg folynak a tárgyalások e két új védett tengeri terület létrehozásáról, amelyek együttes mérete körülbelül 3 millió km^2 lenne; mivel e tengeri területek védetté nyilvánításának jóváhagyása hozzájárulna a tengeri biológiai sokféleség védelmével kapcsolatos uniós és globális kötelezettségvállalások teljesítéséhez;

K. mivel a védett tengeri területek az óceáni ökoszisztémák védelmének fontos eszközei, mivel növelhetik a fajok sokféleségét és bőségét, ugyanakkor fokozhatják az óceánok környezeti hatásokkal, többek között az éghajlatváltozással szembeni ellenálló képességét;

L. mivel a G7-ek vezetői kijelentették, hogy teljes mértékben támogatják a CCAMLR azon kötelezettségvállalását, hogy a rendelkezésre álló legjobb tudományos ismeretek alapján létrehozza a védett tengeri területek reprezentatív rendszerét a CAMLR-egyezmény hatálya alá tartozó dél-óceáni térségben;

M. mivel az EU és az USA teljes mértékben elkötelezték magukat amellett, hogy a biológiai sokféleségről szóló egyezmény keretében előmozdítják a biológiai sokféleségre vonatkozó, 2020 utáni időszakra szóló, sikeres és ambiciózus globális keretet, és teljes mértékben támogatják új védett tengeri területek kijelölését a Déli-óceánon, valamint továbbra is együttműködnek a fenntartható kék gazdaság, a fenntartható halászat előmozdítása és a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászat megelőzése érdekében;

N. mivel a Parlament határozottan támogatta a tengeri biológiai sokféleség védelmére és helyreállítására irányuló ambiciózus fellépést, különösen „A 2030-ig tartó időszakra szóló uniós biodiverzitási stratégia. Hozzuk vissza a természetet az életünkbe!” közleményről szóló állásfoglalásában és a Biológiai Sokféleség Egyezmény részes felei konferenciájának 15. üléséről (COP15) szóló állásfoglalásában,

O. mivel a Parlament felszólította a Bizottságot, hogy a nemzeti joghatóságokon kívül is álljon ki a tengeri biológiai sokféleségre vonatkozó ambiciózus nemzetközi irányítási modell mellett, és ismerje el az összes tengert és óceánt mint globális közjót; mivel emellett felszólította az Uniót, hogy a nemzeti joghatóságon kívül eső területeken a tengeri biológiai sokféleség védelme érdekében törekedjen egy ambiciózus globális óceánszerződés elfogadására a nemzeti joghatóságon kívül eső biodiverzitással foglalkozó kormányközi konferencia következő ülésszakán;

P. mivel az ENSZ-ben tárgyalások folynak egy végrehajtási megállapodásról az ENSZ Tengerjogi Egyezménye értelmében – amely védett tengeri területek létrehozását írja elő a nyílt tengeren – a nemzeti joghatóságon kívül eső területeken a tengeri biológiai sokféleség védelméről;

1. hangsúlyozza, hogy Antarktisz és a Déli-óceán különleges értékű és tudományos szempontból jelentős ökoszisztémákat tartalmaz, illetve ilyen biológiai sokféleség jellemzi, és hogy a Weddell-tenger kulcsfontosságú az óceánok globális áramlása és a világ éghajlata szempontjából; hangsúlyozza gyors és hatékony védelmük biztosításának fontosságát;

2. teljes mértékben támogatja az Európai Unió és tagállamai, Ausztrália, Norvégia, az Egyesült Királyság, Uruguay, az Egyesült Államok és Új-Zéland arra irányuló erőfeszítéseit, hogy két új védett tengeri területet hozzanak létre az Antarktisz keleti részén és a Weddell-tengeren az Antarktisz-óceánon; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy a CCAMLR 2021. évi éves ülésének előkészítése során fokozzák két- és többoldalú erőfeszítéseiket annak érdekében, hogy az elkövetkező hónapokban támogatást nyújtsanak e védett tengeri területek létrehozásához, és különösen azokra a CCAMLR-tagokra összpontosítsanak, amelyek ellenezték a védett tengeri területekre vonatkozó javaslatokat;

3. emlékeztet arra, hogy a 2030-ig tartó időszakra szóló biodiverzitási stratégia szerint az EU-nak valamennyi diplomáciai befolyását és tájékoztatási képességét fel kell használnia annak érdekében, hogy segítsen megállapodásra jutni a Dél-óceán déli részén található kiterjedt védett tengeri területek kijelöléséről;

4. emlékeztet arra, hogy az Unió elkötelezte magát a tengervédelem mellett az EU tengeri területei legalább 30 %-ának jogi védelme mellett, beleértve tengerei 10 %-ának szigorú védelmét; emlékeztet arra, hogy az EU-nak biztosítania kell, hogy a 2020 utáni időszakra vonatkozó globális keret az uniós kötelezettségvállalásokkal összhangban nagyratörő 2030-as célokat tartalmazzon; megismétli továbbá álláspontját, hogy az EU-nak globális vezető szerepet kell betöltenie, és a globális kereteket célzó tárgyalások során törekednie kell a saját szintjének megfelelő vagy azt meghaladó, magas szintű célokra, beleértve a jogilag kötelező erejű, 2030-ig elérendő, legalább 30 %-os globális helyreállítási és védelmi célok meghatározását; hangsúlyozza, hogy a védett területeket hatékonyan kell védeni;

5. emlékeztet a CCAMLR azon kötelezettségvállalására, hogy 2012-ig létrehozza a védett tengeri területek reprezentatív rendszerét a CAMLR-egyezmény hatálya alá tartozó területen, amely védi a tengeri ökoszisztémák, a biológiai sokféleség és az élőhelyek reprezentatív példáit;

6. hangsúlyozza, hogy a Madridi Jegyzőkönyv a tudományos kutatási célok kivételével tiltja az antarktiszi ásványkincsekhez kapcsolódó tevékenységeket; kéri, hogy a jövőbeli megállapodásokban tartsák meg ezt a döntő fontosságú rendelkezést;

7. rámutat arra, hogy a déli-óceáni térség földrajzi elszigeteltsége bonyolulttá teszi és megnehezíti a CAMLR-egyezmény hatálya alá tartozó területen végzett nyomonkövetési műveleteket;

8. kiemeli, hogy a tengerfenék több mint 80 %-a továbbra is feltérképezetlen ([9]), és további oceanográfiai kutatásokra van szükség, különösen a szennyezés és az éghajlatváltozás ökoszisztémákra gyakorolt hatásaival kapcsolatban;

9. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy globális partnereikkel együtt erősítsék meg a védett tengeri területek hálózatát a fokozott irányítás, a jobb területrendezés, az értékelések és a végrehajtás révén, a védett tengeri területek ökológiai koherenciájának és összeköttetésének növelése érdekében;

10. hangsúlyozza, hogy a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászat jelentős fenyegetést jelent a fenntartható halászatra és a tengeri ökoszisztémák ellenálló képességére nézve;

11. hangsúlyozza, hogy az antarktiszi turizmust fenntartható módon kell gyakorolni; ezért kéri, hogy a CCAMLR gondoskodjék arról, hogy az idegenforgalom ennek megfelelően történjen, és ne gyakoroljon kedvezőtlen hatást az ökoszisztémára;

12. hangsúlyozza, hogy e két új védett tengeri terület létrehozása jelentősen hozzájárulna az EU biológiai sokféleséggel kapcsolatos stratégiájának globális dimenziójához; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy használják fel e védett tengeri területek létrehozását a biológiai sokféleségről szóló ENSZ-konferencia részes feleinek 15. konferenciáján (Kunming, Kína) a biológiai sokféleségről szóló egyezmény keretében folytatott globális tárgyalások alapjául;

13. megjegyzi, hogy az Antarktisz keleti részén és a Weddell-tengeren több mint 3 millió km^2-re kiterjedő védett tengeri területek létrehozásával a történelem egyik legnagyobb tengeri védelmi területe alakulna ki;

14. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, az Európai Bizottság alelnökének / az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének, valamint a tagállamoknak és a CCAMLR-nek.

([9]) National Ocean Service, 2021: https://oceanservice.noaa.gov/facts/exploration.html